



FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

DR. BOGNÁR LAJOS
országos főállatorvos
élelmiszerlánc-felügyeletért felelős helyettes államtitkár

Iktatószám: ÉFHÁT/1-4/2017.

Ügyintéző: dr. Wyszoczky/dr. Földi
Telefonszám: 336-9302
E-mail: aai@nebih.gov.hu
Hivatkozási szám: 02.3/24-1/2017

dr. Gönczi Gábor
elnök részére

Magyar Állatorvosi Kamara

e-mail: maok.elnok@t-online.hu; maok@t-online.hu

Tárgy: Tájékoztatás afrikai sertéspestis vírusának Magyarország határához közeli, ukrainai megállapításával kapcsolatban

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Beregszászi Konzulátusa tájékoztatása szerint, 2016. december 24-én, Nagyszőlős külterületén – a magyar határtól kevesebb, mint 20 km-re – található Fekete-hegy nevű üdülőkomplexum vadasparkjából származó vaddisznó mintákból kimutatták az afrikai sertéspestis vírusát. A vadasparkban összesen 13 vaddisznót és minden egyéb ott tartott állatot leöltek, majd elvégezték az egész terület teljes fertőtlenítését.

Az ASP vírusa 2007 elején Grúziában jelent meg, majd onnan - részben a vaddisznók, részben a fertőzött házisertések és az ezekből származó élelmiszerek, élelmiszerhulladékok, valamint az állat- és takarmányszállító járművek közvetítésével - a betegség áterjedt a Kaukázus térségének országaira, Oroszországra, Ukrainára és Fehéroroszországra is. Az Európai Unió tagállamai közül 2014-ben Litvániában, Lettországon, Észtországban és Lengyelországban is megállapították a betegséget elhullott vaddisznókban. Az azóta eltelt két év alatt a balti tagállamok, Lengyelország, Moldova és Ukrajna jelentett kitöréseket házisertésben és vaddisznóban is. A mostani ukrán eset – földrajzi közelsége miatt – valós fenyegetést jelent Hazánk sertésállományára.

A keleti határátkelőinken 2014-ben elrendelt óvintézkedések (az utasforgalomban a poggyászok szigorított ellenőrzése, a sertéshúsból készült, nem hőkezelt élelmiszerek elkobzása, az országba belépő teher- és személygépjárművek fertőtlenítése),

többynyelvű információs táblák kihelyezése az ASP vírus behurcolásának megelőzését szolgálják.

A kárpátaljai eset kapcsán Szabolcs-Szatmár-Bereg megye magas kockázatú településein és vadász területein (lásd. melléklet) a következő intézkedések kerültek elrendelésre:

1. Az érintett vadászatra jogosultaknak **szervezetten, a vadászterületüket rendszeresen bejárva keresni kell az elhullott vaddisznókat**. A bejárás során a vadászterület vaddisznók által leginkább kedvelt, de nehezen járható (sűrű bozotos, dagonyás, stb.) részeit mindenképpen fel kell keresni. A szervezett keresés során talált vagy egyéb módon tudomásunkra jutott elhullott vaddisznók esetében - a megerősített passzív surveillance keretében – mintavételre kerül az ASP kimutatására, illetve kizárására irányuló virológiai vizsgálat céljából. A mintavételt elsősorban hatósági állatorvossal vagy szolgáltató állatorvos Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani, de szükség esetén más megfelelő jártassággal rendelkező személy (pl. vadhúsvizsgáló) is aktív közreműködésre kötelezhető. Az Állategészségügyi Szolgáltatnak intézkednie kell, hogy a mintavételt követően – az állati tetemek helyszíni elásással ártalmatlanításra kerüljenek. Az elásás helyét az ASP vírusával szemben hatékony fertőtlenítőszerrel is kezelni kell. A vadászok figyelmét külön is felhívtuk, hogy a megszokottól eltérő, bizonytalan mozgású, vagy bágyadtnak tűnő, vagy kifejezetten senyvesnek látszó vaddisznókat a vadásznak diagnosztikai célból ki kell lőnie és erről haladéktalanul jelentést kell tennie a helyi állategészségügyi hatóságnak.

2. Az érintett településeken a sertéstartóknak az Éltv. 18. § (1) bekezdés f) és h) pontjaiban foglalt bejelentési kötelezettségük teljesítése során az észleléstől számított 24 órán belül kell jelenteniük a szolgáltató állatorvosnak, vagy a járási hivatalnak, ha az **ASP-re vagy klasszikus sertéspestisre gyanakszanak, továbbá ha sertésük elhullott vagy megbetegedett**. Amennyiben a szolgáltató állatorvos az ASP vagy a klasszikus sertéspestis gyanúját állapítja meg, akkor ezt haladéktalanul jelentenie kell az illetékes járási hivatalnak. A járási főállatorvosnak - vagy az általa megbízott hatósági állatorvosnak – ezt követően késlekedés nélkül vizsgálatot kell végeznie a helyszínen a gyanú megerősítése, illetve kizárása céljából. Ha a gyanú megerősítésre kerül, akkor az ASP elleni védekezésről szóló 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendeletben foglaltak szerint kell eljárni, ideértve a megfigyelési zárlat elrendelését és laboratóriumi vizsgálat céljából történő mintavételt. Az ASP hatóságilag megerősített gyanújakor az illetékes járási hivatalnak haladéktalanul gondoskodnia kell a mintáknak a NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóságának legközelebbi telephelyére való szállításáról is. Az érintett területen elhullott és a sertéstartók által bejelentett minden házisertésből – a megerősített passzív surveillance keretében – meg kell, hogy történjen az ASP kizárására, illetve megerősítésre irányuló laboratóriumi vizsgálat. Amennyiben a szolgáltató állatorvos sertések (vagy vaddisznók) vizsgálata során kizárja az ASP gyanúját, de a sertés elhullott, vagy annak 40 °C feletti láza három napig tartó gyógykezelés alatt sem múlt el, akkor a szolgáltató állatorvosnak az ilyen egyedből (vagy egyedekből) laboratóriumi vizsgálat céljára - a megerősített ASP

passzív surveillance keretében - mintákat kell küldenie a NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóságának legközelebbi telephelyére. A beküldés ebben az esetben a laboratóriumi vizsgálatra szánt mintákat összegyűjtő központi körjárat használatával is történhet.

3. A mellékletben felsorolt települések közigazgatási területén lévő valamennyi **sertéstelepet számbavétele** is megtörténik, a **sertésállományok korcsoportonkénti nyilvántartásba vétele** céljából. A feladatot hatósági állatorvosokkal, vagy ha ez nem megoldható, akkor szolgáltató állatorvosok Éltv. szerinti aktív közreműködésre kötelezésével kell megoldani.

4. A 41/1997. (V.28.) FM rendelet 1. számú mellékleteként kiadott Állategészségügyi Szabályzat 1.§ (1) és (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, a mellékletben felsorolt települések közigazgatási területén **kültéren tartott sertésállományok** esetében a sertéstartás helyét kettős kerítéssel kell körülvenni a vadállománnyal való érintkezés megakadályozása érdekében, ellenkező esetben a kültéri tartást meg kell tiltani.

5. A betegség behurcolásának fokozott kockázatára - az Éltv. 19. § (4) bekezdése, illetve az 51. § (3) bekezdés q) pontja, valamint az egyes állat-járványügyi intézkedésekről és az azokkal összefüggő állami kártalanításról szóló 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet szerint - gondoskodnia kell a mellékletben felsorolt települések közigazgatási területén **elhullott sertések testének** bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség megelőzése során keletkezett állati eredetű melléktermékként történő **ártalmatlanításáról** is.

6. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fehérgyarmati, kisvárdai, vásárosnaményi és záhonyi járás területén található, és feltételezhetően **sertés eredetű termékeket is árusító piacokon fokozni kell az ellenőrzést** annak érdekében, hogy az esetlegesen előforduló ismeretlen vagy bizonytalan eredetű termékek kiszűrésre kerüljenek. Az ilyen termékeket el kell kobozni és gondoskodni kell ártalmatlanításukról. A fokozott ellenőrzés alá vont piacok köre bővíthető, ha betegség behurcolásával kapcsolatos kockázat azt szükségessé teszi.

A fentiekén túl az illegális élőállat szállítások kiszűrésére a rendőrséggel közösen Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, és Békés megyében – **mélylégi ellenőrzések keretében** – fokozott közúti ellenőrzéseket is szervezünk.

A fenti intézkedések visszavonásukig, illetve módosításukig érvényesek, amelyekre az aktuális járványügyi helyzet függvényében kerül majd sor.

Magyarországon eddig még nem jelent meg a betegség, ezért kiemelt hangsúlyt fektetünk az érintettek informálására és a megelőzésre. A NÉBIH honlapján már 2014 óta elérhetők a betegséggel kapcsolatos információk (<http://portal.nebih.gov.hu/>-

/rovid-ismerteto-az-afrikai-sertespestisrol-es-kozep-europai-megjelenesenek-veszelyerol). Az európai járványügyi helyzet friss adatait rendszeresen közzé tesszük. A gazdálkodók számára készített szórólapok terjesztését rendezvényeken, határkirendeltségeken is végezzük.

Kiemelten fontos, hogy az állattartók betartsák a megfelelő higiéniai intézkedéseket, rendszeresen takarítsák és fertőtlenítsék a sertések tartási helyét, az etetésre és itatásra használt eszközöket. A vírus rendkívül veszélyes, a beteg sertések közvetlenül megfertőzik a velük érintkező társaikat is, a fertőzött állatok szinte mindegyike rövid időn belül elpusztul. Az állatokkal kapcsolatba kerülő személyek lábbelivel, ruházattal, használati eszközökkel hurcolhatják el a betegség kórokozóját, mivel környezetben a vírus hosszú ideig túlél. Az erdőből, vagy fertőzött sertéstelepről közvetve, ruházaton, lábbelin, eszközökön, szennyezett takarmánnyal, stb. nagyon könnyen elhurcolható.

Az ukrán hatóságok szerint a mostani, nagyszőlősi fertőzési gócot sikerült lokalizálniuk, így az nem jelent további veszélyt. A fertőzés forrása vélhetően Ukrajna más területéről érkezett szállodavendég által hozott étel volt. Kárpátalján 20 kilométeres körzetben elrendelték az összes házi sertés állatorvosi vizsgálatát. Az Ukrainából kapott hírek szerint a Kárpátok keleti oldalán már több fertőzött vaddisznót találtak, de mivel a kondák mozgása télen kis területre korlátozódik, így néhány hónapig még nem várható, hogy a kárpátaljai vadállomány megfertőződik, amennyiben a nagyszőlősi hatósági intézkedések eredményesek voltak. A későbbiekben viszont számítani lehet rá, hogy ez a kedvező helyzet megváltozik.

Budapest, 2017. január „4.”

Tisztelettel:



Dr. Bognár Lajos